

Knymica

ŠALTINIS

VILNIA, 5 SNIEŽNIA 1939 HODU.
№ 6 (705). Hod vydanja XXI.

БЕЛАРУСКАЯ НАРОДНАЯ ГАЗЕТА

Vychodzić u aŭtorki i piatnicy.

Cana numeru 10 cent. Padpiska na hod—5 lit.,
na paŭhoda 3 lity. Da kanca 1939 h. — 0.75
Adras red. i admin.: Vilnia, Zavalnaja vul. 1—2.

Vialikaja pramova Prezydenta Respubliki

Jak užo pavidamlalasja, 29. XI.39 Prezydent Respubliki Antanas Smetona skazaŭ vialikaju pramovu na temy sučasnaŭ žyćcia. Ražmier našaj hazety nie pazvalaje padać hetaj pramovy ŭ celaści: padajom jaje ŭ abšyrnym skaročani. — red.

—Pavažany Staršynia Sojmu! Pavažanyja Siabry Sojmu! Vilnia z nami, a my z Vilniaj. Zdabyli my jaje šlacham mirnym, pa parazumleñni z Savieckim Sajuzam. Značeñnie dla Litvy hetaje padziei, jak prypaminajem sabie, Urad acaniŭ, presa abhavaryła i vyjašniena bylo ŭ Sojmie. Sam dahavor byŭ dvustaronna naležna začvierdžany. Adnosiny pamiž abiedžviuma dziaŭžavami, jakija praz uvieš čas byli pryjaznyja, stalisia jašče ciašniejšyja. Metaj ciašniejšaj pryjažni, jak viedajem, jošć peŭniejšaje zabiašpiečańnie niezaležnaści. Vymahaje heta, kab abiedžvie starony trymalisia dahavoru.

Litva šanavała ūsie mižnarodnyja dahavory. Sumlenna budzie jana šanavać i hety, — jak zabaviazalasja.

Našyja slovy zasluhoŭvajuć na davier. Dakazali my heta ŭ adnosinach z usimi krajami.

Pa raspačacci novaj ery niezaležnaha žyćcia, jakoje ŭ vialikaj stupieni rožnica ad času užo prajšoŭšaha, musim jašče z bolšaj uvahaj pracavać, nie ahladajučysia na toje, čto i što nam skaža, — advažna, peŭna pieramahajućy ūsie pierakody, jak heta vypadaje niezaležnamu narodu.

Pa zdabyćci Vilni ūsio našaje hramadžianstva ciešylasia, i taki prajau jahonyh pačućciaŭ zusim zrazumiely; sumavała jano pa stalicu Hiedymina i voš — jana vierniena.

Adnak, pa peryjadzie radaści, hetaje samaje hramadžianstva musić zastanavicca nad svaimi abaviazkami, — bo-ž jany vielmi važnyja.

Vilnia, jakaja praz daŭžejšy čas byla pad čužoj uladaj, stalisia inšaj, čym bolšašć sabie pradstaŭlała. Dalučanaja da Polščy, addaliłasia ad Kaunasu. Žyćcio Vilni kiravanaje bylo ináčaj, čym žyćcio Niezaležnaj Litvy, — roznymi sposabami bylo

jano nahinanaje, kab zusim ad nas addalicca.

Zadañniem siañniašniaj chviliny jošć zaščapić Vilniu nana-va, kab zrastasia z celym, zdarovym arhanizmam Litvy.

Tak, ci jnakš, daŭhaviečnaja minuŭšćyna Litvy pakinuła roz-nakalornyja ślady, — pobač Ličvinoŭ znajšlosia vielmi mnoha čužoha elementu, inšaha pachodžanija, ludziej inšaj kultury.

Ūsie hetyja ražbiežnaści treba budzie zlučyć u harmonij-nuju jednašć.

Našaja dziaŭžava, dajućy Vilencam roŭnyja pravy, čakaje ad Ličvinoŭ sardečnaści, ad usich inšych — lojalnaści, — budzie jana ŭ mieru mahčymašći zaspakojvać patreby žycharaŭ Vilni, budzie šanavać kulturnyja asablivašći, — u takoj stupieni, jak praduhledžana asnaŭnymi zakonami. Adnak, budzie pamiatuć, što Vilnia — heta stalica Litvy, i što mienšašć musić datasavacca da bolšašći, da ūsiaho litoŭskaha narodu.

Uzajemnyja adnosiny najlepš vyraŭniaje mierka spraviadli-vašći. Jana skasuje taksama ūsie ražbiežnaści. Astajecca nam jo-ju kiravacca...

Vilenski Kraj byŭ ináčaj kiravany, astaŭsia zzadu ŭ sva-

im ražvićci, — apuščany, narušany vajnoj, i jašče doŭha budzie vymahać usiakaj pomačy, pakul nie asiahnie roŭnia inšych vokruhaŭ Litvy...

Adnak-ža, niezabyvajmasia i ab druhoj našaj stalicy — Kaūnasie, — jana chavała i uzha-doŭvała maladuju i adrodžanu-ju Litvu. —

Dalej, havoračy ab tym, jak ciažka adbivajecca na žyćci Litvy sučasnaja vajna, Prezydent zaznačyŭ, što ūsio korčycca, sioleta nia možna užo žyć tak, jak žyli letaš; tamu mienš pilnyja zadañni treba adkladać na dalej. Dachody skarbu ŭ najlepšym wypadku astalisia tyja samyja, a vydatki zboľšylisia. Kraj ciažka adčuŭ stratu klajpedy. Prad nami vialikija vydatki na ziarnielnuju reformu, komasacyju i melioracyju Vilensčyny. Patrebny novyja šosy, čyhunki, masty, budynki. A što kaštuje ūtrymañnie internavanych i ūciekačoŭ z Polščy, lik jakich siahaje dziesiatkaŭ tysiać čalaviek? I mima ūsiaho hetaha nia možna padać ducham. Dasiul ucaleŭšaja ad vajny Litva, choć i zmušana pracavać ciažka, to adnak čujecca ščastliviejšaj, čym dziaŭžavy ŭ vajnu ūciahnienyje.

U FINLANDYI UŽO BJUCCA — BIEZ VAJNY VAJNA

Choć i nia bylo farmalnaha abvieščańnia vajny, to adnak užo ŭ čačvier 30.XI na ranicy savieckija zbrojnyja sily jak suchaputnyja, tak morskija i pavietranyja pačali nastupleñnie na Finlandyju. Nastup hety tymčasam Finny strymali, a miascami, napr. z vokruhu Petsamo, navat vycisnuli savieckaje vojska nazad. Naahuł Finny trymajucca byccam mocna, choć užo majuć suproć siabie bolš 15 dyvizij savieckaha vojska. Šmat finskich haradoŭ zbambardavana savieckimi aeraplanami i vajennymi karablami.

Abaronaj Finskaj kiruje 72 hadovy maršał Mannerheim, imiem jakoha nazvana celaja abaronnaja linija, katoraja dahetel jašče ŭ nivodnym miescy byccam nie paddalasja. Z fartoŭ hetaj linii Finny miž inš. ražbi-

li kala 10 savieckich tankaŭ, 19 samalotaŭ i zatapili adzin z troch karabloŭ, jakija padpłyvali pad stalicu Finlandy Hel-sinki i pad inšyja prybiarežnyja harady. Abaronu kraju Finny raskładajuć na daŭžejšy čas i užo evakuujuć svaju stalicu Helsinki. Novy-ž urad V. Tan-ner'a nakazaŭ svajmu pradstaŭ-niku ŭ Ženevie zrabić adpaviednyja kroki ŭ Lizie Narodaŭ.

Z druhoha-ž boku ūtvaryŭsia h. zv. demakr-tyčny urad Finlandy Terioki'ha, jaki užo pad pisaŭ z Savietami ūmovu ab uzajemnaj pomačy na 25 ha-doŭ, zhadžajučysia na ūsie vy-mohi Savietau. Pavodle hetaj umovy Finny atrymoŭvujuć u Karelii novyja abšary ŭ 70.000 kv. klm., a z svajho boku adstupajuć SSSR inšyja abšary na pabudavañnie vajennych bazaŭ.

Dzie-ž šukać krynicaŭ dachodu? U pracy! Hetulki budziem mieć, kolki zapracujem. Pracaj dajša Litva da niezaležnaści, pracaj pavinna hetu niezalež-našć utrymać. Abaviazvaje he-ta ūrad i kožnaha hramadžiani-na kraju, jak u vioscy, tak i ŭ horadzie. Pracavać musiać ūsie, pracavać nia z prymusu, ale z lubašciu i achvotaj. Tut znachod-zicca žaralo dachodu i spo-sab na zlosnuju prapahandu proci isnujučaha pravaparadku.

Najbolšym našym zadañniem jošć utrymañnie Litvy jak niezaležnaj, suverennaj dziaŭžavy i hetamu zadañniu pavinny być padparadkavany ūsie inšyja.

Choć nia bačym vajny, ad-nak jaje adčuvajem. U takoj sytuacyi musim usiudy być aš-čadnymi, ašciarožnymi, vytryva-lymi, pracavitymi i ūmierkava-nymi ŭ svaich vymahaniach adnosna dziaŭžavy. Dzieła he-taha patrebny ŭ dziaŭžavie la-d i paradak; škodnyja i niebiašpiečnyja ūsie tyja ludzi, što iz zloj volaj vylaŭlivajuć vieda-mašći ab našych slabiejšych staronach i danosiać našym voraham. Tamu budžma abia-režny ŭ hutarcy i trymajmasia družna adzin druhoha. Supraŭ-dnaje abjednañnie heta nia zlu-čañnie hrupaŭ, ale dobraja vo-la i supolnaja praca ludziej usich kirunkaŭ. Treba šukać ta-ho, što nas zlučaje i šcierah-čysia taho, što dziele. Hetak u žyćci pryvatnym, i tym bolš — u hramadzkim i dziaŭžaŭnym.

Asablivuju ūvahu adyhryvaje tut naša presa, pišačy ŭ dob-raj voli ab tym, što jošć karys-nym i ūstrymlivajučysia tam, dzie pisañnie maľo-b być škod-nym. Ad presy ŭ vialikaj miery zaleža sprava koncentracij na-rodu ŭ adnu hrupu, a tak-ža vyklikañnie ŭ im nastrojaŭ.

Pramovu svaju Prezydent A. Smetona zakončyŭ slavami:

My nie vajujem, ale vajna abchaplaje i nas. U hetym vy-padku ūva ūsich talinach pa-trebna amal vajennaja dyscyp-lina i poŭnaja pasluchmianašć.

Vierma ŭ dobruju volu ūsich i ŭ abjednañnie narodu, jakoje z jaje vyplivaje.

AB VILENSKIM UNIVERSYTECIE

Apošnim časam niamala našumiela i šumić dalej kala vilenskaha universytetu Ściapana Batury. Usio heta — ū suviasi z novaj u kraj litoŭskaj ūladaj i z novymi ū universytecie paradkami. Šum heny prad usim paŭstaŭ i tryvaje dalej u vilenskimi hramadziaŭstvie, jakoje universytet heny ūvažaje svaim polskim falvarkam i dasiulešni jahony stan liča narmalnym i dobrym, i nijakich žmien i reformaŭ nie dapuskaje.

Palaki ūvažajuć, što universyteŭ hety sapraŭdy adkazvaŭ vysokim svaim zadaniám, byŭ asiarodkam polskaj kultury i takim pavinien astacca, što Vilnia i kraj vyklučna polskija, što ahamadnaja bolšaść studentaŭ zvyčajna ū im była polskaja, što jon dalej raŭvivaje tyja ideały i dumki, jakimi žyli i jakija raŭvivali filomaty i filarety.

Hetkija bolš-mienš polskija tezy ū spravie vilenskaha universytetu jak-raz i pakazvajuć na toje, što ich aŭтары mylajuca i što ū vilenskimi universytecie patrebnaja samaja karannaja reforma. Viedama tolki, što ūniversytet Ściapana Batury isnuje tolki da 15 śniežnia, a pašla, jak dahadvajuca, budzie nazyvacca zvyčajna vilenskimi universytetam. Dahadvajuca tak-ža, što ū hetak zreformavanym vil. universytecie buduć tolki tyja fakultety, jakich niamat ū universytecie kaŭnasaŭskim — i naadvarot.

Dahetul vilenski universytet służyŭ badaj vyklučna polskim palityčnym intaresam. Apošnim časam było ūžo dajšoŭsy da toho, što biełaruskim studentam rektarat nie davaŭ dazvolu na takija kulturnyja imprezy, jak koncerty. Praŭda, hetaha adrektaratu vymahała palicyja, ale zaznačajem, što ni adzin z rektaraŭ prociŭ hetaha publična nie pratestavaŭ. Dalej, niapraŭda, što ū kraj našym maje być polskaja bolšaść. Henaja bolšaść štučna i hvaŭtam зроблена i niamaje pad saboj nijakich hłybiejšych asnoŭ. Bolšaść tut litoŭskabiełaruskaja. Bolšaść-ža polskaja

Biełaruskamu sialanstvu — biełaruskaja škola

Ŭ Vilenskimi kraju, jak viedama, adbyvajecca ciapiet rearhanizacyja školnictva. Sens hetaje rearhanizacyi, pavodle zajavaŭ aficyjalnych pradžaŭnikoŭ školnych ūladaŭ, u tym, kab spravu ašviety pastavić na narmalny šlach, h. zn., kab kožnaje dzicia mahlo zdabyvać pačatkavuju ašvietu ū svajej rodnaj movie, a nia tak, jak było pry polskaj ūladzie, što dzieci Ličvinoŭ i Bielarusaŭ, napierakor usiakim kulturnym, metadyčnym i pedahohičnym vymahańniám, mahli vučycca tolki papolsku. Ŭ suviasi z hetym paŭstała pytańnie: dzie i jakija majuć być školy? — Raŭvizać hetaje pytańnie tak, kab usich zadavolić, biazumoŭna, ciažka. Pierad usim niama naležna praviedzienaha śpisu nasielnictva (polskija śpisy absolutna nie adkazvajuć sapraŭdaŭščy), pavodle jakoha možna było b zakładać adpaviednyja školy. Ŭ dabavak Palaki i polskija vučyciali, u rukach katorych byli ūsie školy, kryčaŭ i

ahitujuć, što ich tut usiudy šmat, choć viedama, što na vioscy, aprača pryjezdnae polskaje palicyi, ksiandzoŭ i vučycialoŭ, sapraŭdnych Palakoŭ nia było i pry polskaj ūladzie, a tymbolš siańnia. — Voš-ža litoŭskija ūlady na samym pačatku rearhanizacyi školnictva naznačyli kiraŭnikami ūva ūsie školy vučycialoŭ Ličvinoŭ i im, jak kazaŭ inspektor pačatkavych škol, daručana dašledzić, dzie i jakaja patrebnaja škola.

Prahrama navučańnia budzie datasavana da prahramy litoŭskaha školnictva. Ŭ školach nialitoŭskich, h. zn. u školach biełaruskich i polskich, budzie, jak abaviazkavy pradmiet, litoŭski jazyk.

Ale prahrama navučańnia mienš nas cikavić, bo ahulnaja ūvaha biełaruskaha hramadziaŭstva žviernuta na sposaby i pryncypy, jakimi buduć kiravacca litoŭskija ūlady i ū jakoj miery buduć uziatyja pad uvahu ašvietnyja i kulturnyja potreby biełaruskaha nasielnictva. Bo treba skazać, što pry potrebie znańnia litoŭskaha jazyka biełaruskaja škola siarod biełaruskaha vialakovaŭ nasielnictva jość nieabchodnaj. Niemahčyma, prosta, pradžaŭnić sabie navučańnia biełaruskaje moładzi litoŭskaha jazyka pry pomačy jazyka polskaha, jakoha heta moładź tak sama nia znae. Kali-b tak stałasja, dyk heta byli-b viaršyny nienarmalnaścjaŭ, niedarečnaścjaŭ i z ašvietaj siarod biełaruskaha sialanstva było-b jašče horš, jak było dasiul. Pry tym polonizacyja Bielarusaŭ dalej pradžaŭžałasja-b. Vierym adnak, što idzie da lepšaha, a nie da horšaha.

Kab-ža jšo ūsio zhodna i dobra, kab naznačanyja kiraŭniki školaŭ — Ličviny mahli chutka, biaz nijakich nieparazumieńniaŭ, vykanać svajo tak važnaje zadanie, treba, kab bieł. sialanie prychozili da ich i vyjaŭiali svaje žadanie mieć biełaruskiju školu. Kali-ž dzie sialanie nia zmohuć hetaha vyjavić, niachaj heta robiac bieł. intelihienty, niachaj pradžaŭnić naležna dasiulešniaje palažeńnie

i niachaj žviernuć uvahu kiraŭnikoŭ školaŭ na jazyk, jakim karystajuca sialanie ū siabie ū chacie.

Kožny biełaruski sialanin pavinien viedać ab abaviazku i potrebie znańnia litoŭskaha dziaržaŭnaha jazyka, i adnačasna pamiatavać, što dasiul siarod taje bieł. moładzi, katoraja vučyłasja ū polskich školach, pašyrałasja pavaroŭtnaja chvala analfabetyzmu, — što biełaruskaje sialanskaje dzicia ū polskaj pačatkavaj škole navučyłasja, dyk nadta chutka pašla i zabyvałasja. Hetak było dahetul, hetak budzie i dalej, kali biełaruskaja moładź zmušana budzie vučycca ū polskich školach pad apiekaj polskich vučycialoŭ. Ciapiet biełaruskaje sialanskaje dzicia pašla navuki ū polskaj pačatkavaj škole zaraz-ža zabudziecca i polskaha i litoŭskaha jazyka, i polskaje i litoŭskaje hramaty i astaniecca analfabetaŭ, bo jano nie patraŭić adrazu dobra paznać dvuch niaznačnych jamu jazykoŭ. Naležnuju ašvietu i znajomstva z litoŭskim jazykom, z hramataj moža dać biełaruskaj moładzi tolki biełaruskaja škola, bo jana i tolki jana biełaruskamu dziciaci jość najbolš blizkaj i zrazumielaŭ!

J. N.

Prahramnaja pramova premiera Merkysa

Ŭ sierađu 6-ha h. m. adbudziecca pasiedžańnie Sojmu, na jakim premier Merkys padašč prahramu uradu.

Prosiac viarnuć archiŭ

Ŭrad Litoŭskaha T-va dzieła paznańnia kultury narodaŭ SSSR u Kaŭnasie niadaŭna adviedaŭ savieckaha pašla i ūručyŭ jamu memorjał, u jakim prosić viarnuć archiŭ i knihi, vyviezienyja z biblijateki im. Vrubleŭskich u Vilni.

Z maich uspaminaŭ

(Z Varšavy ū Vilniu)

Varšava. Zdajecca heta było ūčora. Pieknyja dni tkali krosny „babskaha leta.“ Bielański les zichacieŭ šyrokaŭ gamaj krasak ad biednych seladynaŭ aŭ da jarkich rubinaŭ. Z pravincyi ū miesta plyli ciažkija ciahniki abladavanyja pladami uradžajnaha leta. Ŭ voknach kramaŭ lažali čyrvonyja pamidory i sakavityja jabłyki, nabityja soncam. Sumna i manatonna klučy žuraŭloŭ i dzikich husiej lacieli ū vyraŭ. Žyćcio plyło narmalnym šlacham. I nia śniłasja mnie, što ūžo nadychodzie kaniec majho vyhnańnia i blukańnia na „polskim Sibiry“ z mocy dekretu blahoŭ pamiać vajavody Ludvika Bacianskaha. Pakrucilasja kalaso historyi. „Piataje macarstva“

śvietu pačalo ražlatacca ū kavałki. Ŭžo ū pieršyja dni vierašnia niemahčyma było usiedzić u Varšavie. Na vulicach miesta rašli barykady, nad miestam plyvali klučy ciažkich bombavozaŭ. Nie čakajučy kanca piacihodniae kvarantanny na Varšaŭskim bruku, pastanaŭlaju biez dazvolu „odnošnych czynnikoŭ“ viarnucca na Bačkaŭščynu.

Pa roznych perypetyjach bambardavania i abstrelaŭ, z žyćciom u hruziach, a z mylam i ručnikom na plačach, piraplyŭšy raku Buh u Vyhodzie, staŭ ja mocnaj nahoŭ na biełaruskaj ziamli. Padniaŭ haŭavu, uzdychnuŭ hłybaka, azirnušsia navokaŭ, byccam bajučysia, ci chto nia bača, što ja rodnuju maci-ziamlu ašmialajusia taptać, — pajšoŭ pa vioskach, chutaroch i siolach Zach, Bielarusi, kirujučy svaje

kroki da staŭnaje Vilni. Paleskaja biełaruskaja vioska šmat maje asablivaścjaŭ. Z hetych asablivaścjaŭ-folklor zainteresavaŭ mianie. Pačaŭ ja zapisyvać aŭryhinalnyja pieśni, skazy, prykazki, byliny, abyčai, žbirać arnamenty tkackija, uzory, pajasy, ručniki, cudoŭna mastackuju ceramiku. Abčepleny ūsim hetym, vyhladaŭ skarej na jakohaš varažbita, čymsia na padarožnika-uciekača.

Ŭ mižčasie Niemcy, prałamaŭšy front kala Bielaŭstoka i Mastoŭ, škiravali svaje siły na Bieraście — krepaść. Ŭstaju ranicaŭ u vioscy Bildziuki — aŭ tut usiudy poŭna Niemcaŭ. Uciakajučy ad ich — trapiŭ im u ruki. Sialanie chutka naviazvajuć kantakty z vojskam. Padychodžu da bolšaje hrupki ludziej. Pasiarod staić hitleroviec i raskazvaje dasłoŭna: „Niemcami kiruje

Što čuvać na fronicie i ũ palitycy

Na zachodnim fronicie ũsciaż biez pieramien. Najbolšuju ũvahu zvaročvajuć ciapier vajujućyja starony na blokady i robiac padličenni, chto kamu bolš zrabii škody. Anhlijcy abviešcili, što za ũvieš čas vajny na zachodnim fronicie zhinula tolki 438 anhlickich aficeraŭ i žaŭnieraŭ. Francuski ministr marskoha flotu kaža, što Niemcy pačali vajnu majućy 55 ci 50 padvodnych łodak i z hetaj kolkašci ũžo zatoplena 30 łodak. Toj-ža ministr kaža, što ũ 1914 h. Niemcy mieli 150 padv. łodak i zatoplena im było ũsiaho tolki 21 łodka. Aprača taho — kaža heny-ž ministr — skanfiskavana pryznačanych dla Niamieččyny—85,742 tonny spażyvieckich praduktaŭ i pašy, 110,653 t. rozných matarjalaŭ dla promysłu, 35,000 t. plynna-ha paliva, 240 t. aružža. Prytym z liku 500 handlovych niamieckich karabloŭ zabolkavanych (uniaruchomlenych) 350. Amerykanskaje radyjo padličaje, što zatopleny ũžo 43 niamieckija padvodnyja łodki, z hetaha liku 33 zatapili Anhlijcy, a 10 Francuzy. Skanfiskavana-ž tava-raŭ pryznačanych Niamieččynie, pavodle taho-ž amerykanskaha radyja, na sumu 45 milionaŭ funtaŭ šterlinhaŭ. Niamieckaje presavaje ahientva DNB padaje, što ad pačatku vajny da apošnich dzion niamieckija miny i padvodnyja łodki zatapili 162 handlovyya karabli, u hetym byli 52 karabli neŭtralnych dziaŭžaŭ. Ahułam-ža zatopleny 194 karabli.

Premjer Anhlii Čemberlen u svajej pramovie 26.XI zavaviŭ, što metaj ciapierašniaje vajny jošć pieramahćy niepryjaciela, h. zn. Niamieččynu, i žništožyc nia tolki jaho armiju, ale j ludziej, jakija dumajuć ab napadach. Pašla-ž vajny budzie ũvie-dziena ũ žyćcio novaja ideja svabody i roŭnašci, što nia budzie vryvannia hraničnych slupov, a ũsie nieparazumleni buduć vyrašacca i vyjašniacca mirnym sposabam. — ũ adkaz Čemberlenu niamiecki ministr prapahandy Gebbels u pramovie svajej 30.XI u Bydhošcy skazaŭ, što Niamieččyny nia možna zvajavać ani silaj aruž-naj, ani vajnoj haspadarčaj, ani zamaryć hoładam. Sily Niamieččyny niepieramožnyja. Nie-pieramožny i niamiecki duch. Siaŭniašniaje pałažeŭnie Niamieččyny jošć inšaje, jak u 1914 h. Tady prociŭ Niamieččyny išoŭ cely šviet, a ciapier tolki Francyja i Anhlija, i ciapier Niamieččyna maje zaplečča. — Ad-načasna niamieckaja presa piša, što ũ Indyi pryhataŭlajecca bunt suproć Anhlii. Indyjcy damahajucca poŭnaje niezalež-našci.

ũ Zl. Štatach Paŭn. Ameryki pravodzicca siarod hramadzianstva ankietta ab vajnie

ũ Eŭropie i cikava, što na py-taŭnie: ci chočacie, kab Zl. Štaty Paŭn. Ameryki prystupili da vajny? — byŭ 1 procent hałasov tak, 95 prac. hałasov nie i 4 prac. z niavyraznymi adkazami.

Hetak pišuć, havorać ab vaj-nie ũ Zachodniaj Eŭropie, dzie, jak ũžo bylo skazana, žmienaŭ bolšych nia vidać. Zatoje-ž žmie-ny pačali adbyvacca ũ Paŭ-nočnaj Eŭropie, dzie pačatasia vajna miž Finlandyja i Sa-vietami, ab jakoj apošnija viest-ki čytaćy znojduć na inšym miescy hetaha numaru „Kry-nicy“. Finska-savieckaja vajna l o-lšaha značeŭnia, zdajecca, nia budzie mieć. Ale zhadvać nia budziem. Adciemim tolki jašće try cikavyja viestki, a imienna: pavodle hazety „Berlingske Ti-dende“ Molataŭ byccam zaja-viŭ, što chutka majuć nastupić vielmi važnyja padziei ũ paŭdzionna-uschodniaj Eŭro-pie, dzie SSSR budzie musić baranić svaich intaresaŭ na Čornym Mory i dzieła taho sta-rajecca jak najchutčej zaŭladać pałažeŭniem u Finskim zalivie. Z Bratysłavy-ž (Slavaččyna) pa-dajuć hazety viestku, što na hraničy Karpackaje Ukrainy, a znača niedaloka Rumynii, zaŭvažvajecca kancetracija niamieckaha vojska. Pryzna-čeŭnie hetaha vojska niavieda-maje. — ũ hetym-ža časie ũ presie pajavilisia viestki, što Rumynija vyjaŭlaje sympatyi da Anhlii, jakaja starajecca kankuravać z Niamieččynaj, za-kuplajućy ũ Rumynii naftu i zbožža. Premjer adnak rumyn-skaha ũradu Tatoesku zavaviŭ nadoviaćy, što Rumynija ũ su-časnaj vajnie i dalej budzie neŭtralnaj. jn.

ŬVAHA!

Ŭžo chutka vyjdzie z druku i budzie ũ pradažy **БЕЛАРУСКИ АДРЫЎНЫ КАЛЕНДАР на 1940 г.** Zakazy na biełaruskija kalendary ũžo pryjmajuć: Biełaruskaja Kniharnia „PAHONIA“, Vilnia, Zavalnaja 1 i Bieł. Kniharnia St. Stankieviča, Astrabramskaja 2.

LIETŪKIS — Addzieł u Vilni

ũ svaich składach u Vilni, vul. Slavackaha 27, tel. 756

KUPLAJE adbornaje zboža: pšanicu, žyta, jačmien i avios. Placić ceny ũstanoŭlenyja dziaŭža-vaj. Aprača zboža kuplaje: kaniušynu—čyr-vonuju, švedzkiju i biełuju, cimafiejku, azi-muju viku, harčycu, roznaha sortu haroch, pialušku, mak, bieły šalbabon (fasolu), kmin, lannoje siemia, hračychu i inš.

PRADAJE z volnaj ruki pšaničnyja votruby, avios i inš. ũ kramy i kooperatyvy dastaŭlaje tabaku, sierčyki i inš. kolonijalnyja tavary.

Addzieł kolonijalnych tava-raŭ LIETŪKIS'A ũ Vilni, znacho-dzicca pry Maloj Rosie № 3, telefony: 56 i 3065.

VOKAM PA ŠVIECIE

Švecyja mabilizuje armiju. Vajna. Finlandy z Savietami vyklikała vialiki niepakoj ũva ũsim šviecie. Asabliva zaniepa-kojeny jeju biespasrednyja su-siedki Finlandy—Švecyja i Nar-vehija. Švecyja apošnimi dnia-mi abviešcila ũ siabie mabili-zacyju rezervistaŭ, kab hetkim čynam uzmoćnić abaronu kraju. Čechi mabilizujucca. Były prezident Čechaslovakii Beneš abviešciŭ dekret ab mabilizacyi českich hramadzian zahranicaj. Zmabilizavanyja Čechi majuć vajavać pobać vojskaŭ zapry-jažnienych dziaŭžaŭ.

Ab supracoŭnictvie Japo-nii, Niamieččyny, Italii i SSSR mieŭ odčyt u adnym z haradoŭ Japonii b. japonski pasol u Ry-mie.

Treci vajskovy przyŭ ũ Anhlii. Anhlicki karol abviešciŭ ũžo treci przyŭ u vojska. He-tym razam przyvajuca na vaj-skovuju službu mužčyny 22 ha-doŭ.

Vodhuki padziejaŭ u Fin-landyi ũ Amerycy. Amerykan-ski prezident Roosevelt nadovia-čy miž inšym zavaviŭ, što va-jennyja padziei ũ Finlandyi ũstrasani hramadzianstva i ũrad Zlučanych Stataŭ. Prezy-dent vyjaviŭ sympatyi amery-kanskaha uradu i hramadzian-stva dla Finlandyi.

ũ suviasi z hetymi padzieja-mi, amerykanskaja presa vostra vystupaje suproć SSSR i vyra-žaje spadziavaŭnie, što amery-kanski ũrad vykažycca ũ spravie padziejaŭ u Finlandyi, a tak-ža navat dapušćaje mahčy-mašć poŭnaha spynieŭnia dy-plomatyčnych adnosinaŭ pamiž Savietami i Zlučanyimi Štata-mi.

ŬVAHA!

Žyćcio ũ Vilni i Kraju

— Ŭžo ad 4 hadz. ranicy daz-voleny ruch na vulicach m. Vil-ni. Vlačerniaja hadzina (9-ja) ũstrymaŭnia ruchu na vulicach tymčasam jašće nie pradoŭžana.

— Paštovaja zahraničnaja taryfa. Pošty ũ Vilni i vokruzie naładžany. Pryjmajuć jany piš-my ũva ũsie kraj. Na zahranič-naje pišmo treba nakleić paš-tovy značok za 60 centaŭ, za vyniatkam pišmaŭ u Łatviju, Estoniju i Švecyju. ũ hetyja dziaŭžavy vysyika pišma kaštu-je stolki, koiki i ũ nutranym aba-rocie, znača 30 centaŭ.

— Zamieš Fondu Pracy — Birža Pracy. Dasiulešni Fond Pracy ũ Vilni zrearhanizavany i dapasavany da litoŭskich zako-naŭ i nazyvajecca Biržaj Pracy.

— Z nieŭradžajnaj ziamli na ũradžajnuju. ũrad kamisara ziemirolabstva ũ Vilni abdumaŭ projekt pierasialeŭnia ziemirola-baŭ z nieŭradžajnaj ziamli na uradžajnuju. Na niaŭžytkovych nivach byŭ-by pasadžany les. Takoje pierasialeŭnie adbyvała-sia-b na padstavie zhody sa-mych ziemirolabaŭ.

— Aryšty za supročydoŭski-ja zaburenni. Nadoviačy adby-lisia aryšty mnohich asob ab-vinavačanych za supročydoŭ-skija vystupieŭni ũ Vilni, Land-varovie i Niemančynie. ũ nie-katorych aryštavanych palicyja adabrała zrabavanyja ũ Žydoŭ rečy.

— Novyya mastavyja. Ma-histrat m. Vilni maje namier u 1940 hodzie ũlažyc novyya ma-stavyja na 100 vultach.

— Ahranomy, veterynary i felčary. Chutka ũ Vilenski kraj maje być naznačana 20 rejano-vych ahranomaŭ, 23 inšych spe-cyjalistaŭ u siałanskaj haspa-darcy, 14 veterynaraŭ i 5 fel-čaraŭ veterynaraŭ.

Naša pošta

V. S—n u S. (Łatvija) Pišmo i kupo-ny atrymali: hazetu vyšlem, kupony zarachujem. ũsie žyvyja i zdarovyja. Rešta ũ pišmie. Dziakujem za ũvani—pastarajemsia zastasavacca. Z svajho boku vielmi prasili-b paviedaŭć nas ab žyćci ũ Vašych staronach. Pryvi-taŭniel

J. M. u R. Adkazam dla Vas jošć siaŭniašniaja abvieštka ab kolporte-rach „Krynicy“. Paŭtarajem: kali ma-jecie patrebnyja dadzienyja na toje, kab byc hramadzianinam Litvy, dyk zaraz-ža pišecie da nas, padajućy vy-razna svajo imia—prožvišća, dzieŭ, miesiac i hod naradžeŭnia i vokruh (vloski, miastečka), u jakim choćacie pradavać „Krynicy“. Reštu pastarajemsia ũžo my.

V. D. u S. Tak, u Sudzie ciapier abaviazvaje jazyk litoŭski. Biez advakata ũ vašaj spravie nie abyjdzie-ciesia. Biełarusy-advakaty jošć i ũ Vilni i ũ Kaŭnasie. Padpiska Vaša apiaćana.

Ah. N. u P. Pryvazicie Vašu dač-ku nie čakajućy ũ Bieł. Prohimnaziju. Internatu tymčasam niama, ale ab im dumajuć ũžo sioje-toje robiac. ũško-le arhanizujecca dakarmivaŭnie bied-nych dziaćiej.

Kryvičaninu Vasilu u R. ščyra dziakujem za pišmo i za abiacanaje supracoŭnictva. Hazeta Vam pojdzie. Žadajem pamysnašci ũ Vašych spra-vach. Pryvitaŭnie.